

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
Βουλευτής Νομού Δράμας - ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής

Αθήνα, 19 Νοεμβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών κ. Χρίστο Δήμα

ΘΕΜΑ: Περιβάλλον αβεβαιότητας στον εργοληπτικό κλάδο από τη συσσώρευση προβλημάτων στο σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων και την απουσία αποτελεσματικών μηχανισμών προσαρμογής

Κύριε Υπουργέ,

Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις της χώρας, πρωτοστατούν στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας έπειτα από μια δεκαετία κρίσης και εσωστρέφειας. Στα πλαίσια της θεμελιώδους αυτής οικονομικής δραστηριότητας, το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις αναδόχου – κυρίου του έργου χρήζει άμεσων παρεμβάσεων ώστε να εξασφαλιστεί η ομαλή και επιτυχής ολοκλήρωση των υπό εκτέλεση και δημοπράτηση έργων υποδομής. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο εργοληπτικός κλάδος βρίσκεται σε κατάσταση έντονης πίεσης, καθώς συσσωρευμένα θεσμικά και οικονομικά ζητήματα υπονομεύουν τη βιωσιμότητα των μικρών και μεσαίων τεχνικών επιχειρήσεων. Η συσσώρευση προβλημάτων στο σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων και η απουσία αποτελεσματικών μηχανισμών προσαρμογής έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον αβεβαιότητας που απειλεί τη συνέχεια των έργων και τη λειτουργία της αγοράς.

Μη επικαιροποίηση τιμών – Αναθεώρηση και οικονομική ασφυξία

Η μη επικαιροποίηση των τιμών των άρθρων των δημοσίων έργων αποτελεί σήμερα το σοβαρότερο ζήτημα για τον εργοληπτικό κλάδο. Παρά τη δραματική αύξηση του κόστους υλικών, ενέργειας και μεταφορών, οι εργοληπτικές επιχειρήσεις εξακολουθούν να εκτελούν έργα με τιμές του 2004 μερικές εκ των οποίων επικαιροποιήθηκαν το 2017, καθώς το Παρατηρητήριο Τιμών παραμένει ουσιαστικά ανενεργό και δεν πραγματοποιεί συστηματική αναπροσαρμογή των τιμών. Θα πρέπει να αποτελέσει άμεση προτεραιότητα (α) η ενεργοποίηση της «Εταιρείας Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών» σύμφωνα με την αρ. Κ.Υ. Απόφαση 60 «Σύσταση οργάνωση και διοίκηση του Ν.Π.Ι.Δ. “Εταιρία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων & Μελετών” - Ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση του Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΕΠ-ΤΙΜ-ΤΕΜ) και του Ηλεκτρονικού Συστήματος Προσδιορισμού Κόστους Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων (ΗΣΠΚΣΠΤΕ)» και (β) με ταυτόχρονη διεύρυνση της σύνθεσης των μελών των διοικητικών οργάνων (Διοίκηση και Γενική Συνέλευση) συμπεριλαμβάνοντας όλες τις Εργοληπτικές Οργανώσεις.

Η αναθεώρηση των βασικών τιμών κατά την εκτέλεση δημοσίων έργων είναι θεσμός αναγκαστικού δικαίου και αποσκοπεί στη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και στην σε κάποιο βαθμό

αποκατάσταση της ζημίας του αναδόχου, που προκαλείται από την αύξηση των τιμών των αγαθών. Δηλαδή, η αναθεώρηση θεσμοθετήθηκε για να εξασφαλισθεί η ολοκλήρωση των έργων αλλά ταυτόχρονα αποτελεί στοιχειώδη έκφραση του δικαιώματος σεβασμού και προστασίας της περιουσίας του αναδόχου.

Η καθυστέρηση στην καταβολή της αναθεώρησης έχει φέρει πολλές επιχειρήσεις σε συνθήκες οικονομικής ασφυξίας, οδηγώντας σε σοβαρό κίνδυνο διακοπής εργασιών και καθυστερήσεων στην υλοποίηση βασικών υποδομών. Το πρόβλημα αυτό αποτελεί πλέον κρίσιμο ζήτημα για τη συνέχιση των έργων και για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του τεχνικού κόσμου.

Άμεση ανάκληση σύστασης προς υπηρεσίες ρητώς αντίθετη με τα οριζόμενα στον Νόμο 4412/2016

Σε συνέχεια των ανωτέρω, ανάδοχοι δημοσίων έργων ενημερώθηκαν για έγγραφο Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος σύμφωνα με το οποίο περιέχονται συστάσεις προς τις υπηρεσίες, που είναι αντίθετες με τα οριζόμενα στα άρθρα του Ν4412/2016, γεγονός που εγείρει πολλά ερωτηματικά για τη νομιμότητά τους.

Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι οι διαλαμβανόμενες συστάσεις για μη εφαρμογή των συντελεστών αναθεώρησης της ΥΑ Δ11/334219/25-10-2022 είναι ευθέως αντίθετες με το πνεύμα και το γράμμα του Ν. 4412/2016, και ειδικότερα με τις διατάξεις των άρθρων 153 και 156, οι οποίες καθιερώνουν υποχρεωτική εφαρμογή της αναθεώρησης τιμών στα δημόσια έργα.

Η αναθεώρηση τιμών αποτελεί νόμιμο και αδιαπραγμάτευτο δικαίωμα του αναδόχου, απορρέον από ρητές διατάξεις του νόμου και όχι από διακριτική ευχέρεια των υπηρεσιών. Οποιαδήποτε ενέργεια ή «σύσταση» που οδηγεί σε αναστολή εφαρμογής εγκεκριμένων συντελεστών αναθεώρησης συνιστά τουλάχιστον παράβαση της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, καθώς και προσβολή της συμβατικής ισορροπίας που ο νομοθέτης επιδιώκει να διασφαλίσει με το άρθρο 132 παρ. 1 περ. δ' του Ν. 4412/2016.

Π.Δ. 71/2019 – Παρατάσεις, αβεβαιότητα και κίνδυνος υποβάθμισης πτυχίων

Η ατελής εφαρμογή του Π.Δ. 71/2019 και οι συνεχείς παρατάσεις δημιουργούν έντονη αβεβαιότητα στον εργοληπτικό κλάδο. Το νέο Μητρώο Συντελεστών Παραγωγής Δημοσίων και Ιδιωτικών Έργων δεν έχει ακόμη λειτουργήσει πλήρως, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να μην έχουν σαφή εικόνα για την κατάταξη των πτυχίων τους. Η απουσία ξεκάθαρων κανόνων και η έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης οδηγούν στον κίνδυνο αδικαιολόγητης υποβάθμισης πτυχίων, ακόμη και σε εταιρείες με επαρκή στελέχωση από μηχανικούς. Αυτό αποσταθεροποιεί τον προγραμματισμό των τεχνικών εταιρειών και υπονομεύει την ομαλή συμμετοχή τους στο σύστημα δημοσίων συμβάσεων.

Υπερβολική απαίτηση για ISO – Δυσανάλογο βάρος για μικρές επιχειρήσεις

Η απαίτηση για πιστοποιήσεις ISO ακόμη και σε έργα πολύ μικρού προϋπολογισμού επιβαρύνει δυσανάλογα τις μικρές επιχειρήσεις με ασαφές και δυσανάλογο τεχνικό όφελος. Έχει μετατραπεί σε επιπλέον κόστος που περιορίζει τη συμμετοχή τους σε δημόσιους διαγωνισμούς χωρίς σαφή βελτίωση της ποιότητας των έργων.

Κατάχρηση του χαρακτηρισμού «προμήθεια» αντί «τεχνικό έργο»

Η συστηματική κατάχρηση του χαρακτηρισμού «προμήθεια» σε αντικείμενα που συνιστούν στην ουσία τεχνικές παρεμβάσεις επιτρέπει σε μη τεχνικές επιχειρήσεις να αναλαμβάνουν έργα που

απαιτούν τεχνική επάρκεια. Αυτό υποβαθμίζει την ποιότητα των έργων, δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού και αποκλείει ουσιαστικά τεχνικές επιχειρήσεις που διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα. Πιο συγκεκριμένα, το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρούνται λανθάνοντες χαρακτηρισμοί συμβάσεων ως «Προμήθειες» ή «Υπηρεσίες» αντί για «Έργα» σε περιπτώσεις:

- i. Εγκατάστασης οδοφωτισμού
- ii. Αναβάθμισης υφιστάμενων μονάδων επεξεργασίας λυμάτων
- iii. Εγκατάστασης συστημάτων ελέγχου διαρροών σε υφιστάμενα δίκτυα μεταφοράς και διανομής νερού
- iv. Έργα αποκατάστασης και καθαρισμού ρεμάτων
- v. Κατασκευή κολυμβητηρίων

Ασάφειες στο ΕΕΕΣ – Τυπικοί αποκλεισμοί και πρόσθετο κόστος

Οι ασάφειες στο έντυπο ΕΕΕΣ προκαλούν αδικαιολόγητους αποκλεισμούς επιχειρήσεων για καθαρά τυπικούς λόγους, χωρίς ουσιαστική αξιολόγηση της τεχνικής τους επάρκειας. Αυτό οδηγεί σε καθυστερήσεις διαδικασιών, πρόσθετο κόστος τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για το Δημόσιο, και δημιουργεί στρεβλώσεις στην ομαλή λειτουργία των διαγωνιστικών διαδικασιών.

Επείγουσα ανάγκη παρέμβασης

Στο σύνολο των παραπάνω θεσμικών και οικονομικών στρεβλώσεων, η μη επικαιροποίηση των τιμών και η καθυστέρηση της αναθεώρησης αποτελούν τον πιο κρίσιμο και επείγοντα παράγοντα που απειλεί τη συνέχιση των δημόσιων έργων και τη βιωσιμότητα του κλάδου. Απαιτείται άμεση, στοχευμένη και ολοκληρωμένη παρέμβαση της Πολιτείας.

Ενόψει των ανωτέρω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Πότε προτίθεται το Υπουργείο να ενεργοποιήσει ουσιαστικά το Παρατηρητήριο Τιμών, ώστε να πραγματοποιούνται τακτικές και αντικειμενικές αναπροσαρμογές;
2. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την άμεση καταβολή των καθυστερημένων αναθεωρήσεων στις εργοληπτικές επιχειρήσεις;
3. Προτίθεται το Υπουργείο να επιληφθεί για την ανάκληση συστάσεων που είναι αντίθετες προς τον Ν. 4412/2016 και τις αρχές της χρηστής διοίκησης και να προβεί στην έκδοση επαναληπτικής σύστασης με περιεχόμενο ανάλογο των υφιστάμενων ισχυουσών διατάξεων του Ν.4412/2016 που αφορά αποκλειστικά στην εκτέλεση των δημοσίων έργων;
4. Πώς σκοπεύει το Υπουργείο να αποκαταστήσει τη συμβατική ισορροπία στα δημόσια έργα, ώστε οι καθυστερήσεις στην αναθεώρηση να μην οδηγούν σε προσφυγές, διακοπές εργασιών και καθυστερήσεις έργων;
5. Ποιες πρωτοβουλίες πρόκειται να ληφθούν για τη βελτίωση και ολοκλήρωση της εφαρμογής του Π.Δ. 71/2019, ώστε να διασφαλιστεί η δίκαιη και αντικειμενική κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων χωρίς αδικαιολόγητες υποβαθμίσεις;
6. Προτίθεται το Υπουργείο να επανεξετάσει το πλαίσιο για την υποχρεωτική κατοχή πιστοποιήσεων ISO, ώστε η απαίτηση να περιορίζεται στα έργα μεγαλύτερου προϋπολογισμού και όχι στα μικρές κλίμακας έργα που επιβαρύνουν δυσανάλογα τις μικρές επιχειρήσεις;
7. Προτίθεται το Υπουργείο να επανεξετάσει το πλαίσιο υποβολής του ΕΕΕΣ και το αντίστοιχο πλαίσιο για την προκήρυξη έργων ως προμήθεια ή υπηρεσία πιθανόν με αξιολόγηση του χαρακτηρισμού από ανεξάρτητο όργανο;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Αναστάσιος Νικολαΐδης
Βουλευτής ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής Ν. Δράμας

 Αγίας Βαρβάρας 4, Δράμα
 25210 34639
 6976798408

 t.nikolaidis@parliament.gr
 [nikolaidis_anastasios](https://www.instagram.com/nikolaidis_anastasios)
 Νικολαΐδης Αναστάσιος